

ODGOJ U VJERI - MLADI I ŽUPNA ZAJEDNICA

MARIJAN GRADINŠČAK
Povjerenik za pastoral mladih
Zagrebačke nadbiskupije
Kaptol 31
10000 ZAGREB

Pregledni članak
Primljeno 1. 12. 1998.
UDK 268

Sažetak

Budućnost u pastoralu mladih u okviru župnih zajednica ne možemo planirati bez otvorenog pogleda na sadašnje stanje stvari. Optimizam se rađa iz činjenice da kod mnogih, poglavito mladih, pastoralnih djelatnika postoji ponajprije puno dobre volje da se nakon duljeg vremena "suše" počne događati nešto novo.

Ključne riječi: župna zajednica, mladi, odgoj u vjeri

I. UVOD

Izlaganje na ovu temu ne proizlazi iz teorijskih saznanja, već iz praktičnog rada s mladima u konkretnim župnim zajednicama. Osim toga vremenski je ograničeno od 1989. godine, tj. od početka moje svećeničke službe, a prostorno na Zagrebačku nadbiskupiju, još uže - grad Zagreb.

II. ULOGA ŽUPE OPĆENITO I MLADIH U ŽUPI

Ako bismo htjeli ukratko izreći koja je uloga župe u životu vjernika, onda je jedna od jednostavnijih definicija da je župa osnovni nosilac duhovnog života unutar jedne biskupije. Prema AA 10: "Župa pruža uzoran primjer apostolata zajednice time što ujedinjuje sve različitosti ljudi koji se u njoj nalaze i ugrađuje ih u sveopćenitost Crkve. Potrebno je da se laici priviknu raditi u župi usko povezani sa svojim svećenicima; trebaju pred zajednicu Crkve iznositi svoje vlastite probleme, a isto tako i svjetske probleme te pitanja koja se odnose na spas ljudi, da se pretresaju i rješavaju na osnovi mišljenja svijetu. Prema svojim mogućnosti-

ma neka pomažu svojoj crkvenoj obitelji u svakom apostolskom i misionarskom potihvatu." Važan dio župe svakako predstavljaju mladi i bitan su činilac da bi župa uopće mogla duhovno rasti i ispunjavati svoju ulogu. Životna energija, pogled u budućnost, sklonost otkrivanju novih mogućnosti, spremnost na vlastito zalaganje i potreba za životom unutar zajednice samo su neke od pozitivnih karakteristika koje mladi sa sobom donose u jednoj župi.

III. KRATKI PREGLED DOSADAŠNJEG RADA S MLADIMA UNUTAR ŽUPE

Rad s mladima u župama Zagrebačke nadbiskupije (tamo gdje je to moguće) uglavnom se prepušta župnim vikarima, odnosno kapelanim. Upravitelji župa iz različitih razloga vrlo se rijetko aktivno uključuju u rad s mladima. Samo po sebi je razumljivo da je najaktivnije područje rada s mladima bio grad Zagreb. Dva su bitna razloga za to: u Zagrebu je najveći broj mladih na relativno malom prostoru i najveći broj župa ima kapelane. Stoga se najprije u Zagrebu počelo sustavno raditi s kapelani-

ma u smislu formiranja kateheza za mlade, te organiziranja različitih aktivnosti poput hodočašća, Uskrs-festa, tribina, sportskih susreta i sl. Susrete s kapelanima na prijelazu iz 80-ih u 90-te godine vodio je dr. Josip Baloban. Na žalost, rat, ali i promjene koje su se dogodile u organizaciji kateheze unutar Zagrebačke nadbiskupije doveli su do prestanka permanentnog okupljanja i rada s kapelanima. U najnovije vrijeme rad s mladima unutar župnih zajednica odvija se na temelju pojedinačnih pokušaja, nadahnuća ili sposobnosti.

IV. SADAŠNJE STANJE PASTORALA MLADIH UNUTAR ŽUPA

Tvrditi da mladi nisu danas prisutni u svojim župnim zajednicama bilo bi u najmanju ruku pretjerano. Činjenica je da su mnogi prisutni u euharistijskim slavljinama te sudjeluju na razne načine u liturgiji: kao pjevači, čitači, ministranti i sl. Čini se da je trenutno najveći problem kako okupiti mlade na vjeronaučnim susretima. Uvođenje vjeronauka u škole bez sumnje je donijelo još jedno opterećenje pastoralnim djelatnicima, koji su i bez toga, pogotovo u gradu, bili poprilično opterećeni. Otuda i određeni umor koji rezultira zasićenošću i bezidejnošću. Osim toga, još uvijek nema tijela koje bi okupljalo i animiralo pastoralne djelatnike, a to pak rezultira različitošću pristupa, raspršenošću i nedosljednošću. Postoji još jedan problem, a to je nedostatak jakih programa i sadržaja koji bi privlačili mlade i oduševljavali ih za veći angažman u vjeronaučnim zajednicama i župama.

Da ne bi bilo govora samo o negativnostima i problemima, valja naglasiti da se događaju i pozitivni pomaci koji bi tek trebali donijeti plodove. Ponajprije, vrlo je važno što se osnivaju povjerenstva za mlade pri biskupijama, čija je osnovna zadaća upravo okupljanje, poticanje i animiranje svih onih koji rade s mladima, s posebnim naglaskom upravo na župnom pastoralu. U samom Zagrebu su se i mimo toga, gotovo spontano, počeli okupljati kapelani na neformalnoj razini, a plod su neki zajednički poth-

vati (poput malonogometne lige koja okuplja mlade iz dvadesetak župa).

V. PERSPEKTIVA I PLANOVI

Budućnost u pastoralu mladih u okviru župnih zajednica ne možemo planirati bez otvorenog pogleda na sadašnje stanje stvari. Optimizam se rađa iz činjenice da kod mnogih, poglavito mladih, pastoralnih djelatnika postoji ponajprije puno dobre volje da se nakon duljeg vremena uvjetno nazvano "suše" počne događati nešto novo. Uviđa se jasna potreba za ponovnim redovitim okupljanjem radi zajedničkog planiranja kateheze, te koordiniranog ostvarivanja ostalih aktivnosti. "Preko noći" ne mogu se očekivati veliki rezultati - možda bi trebalo razmisliti vrijedi li se osloboditi kompleksa masovnih okupljanja i više obratiti pažnju na male jezgre koje bi iznutra oplemenjivale zajednicu. U svakom slučaju perspektiva postoji i možemo bez straha gledati i u budućnost pod uvjetom da se konačno započne kontinuirano i stručno raditi.

VI. ZAKLJUČAK

"Stvari nisu tako loše kako izgledaju. One su naime još gore" - Murphyjev zakon. Ovaj navod na prvi pogled djeluje poprilično pesimistički. Zadatak ovog kolokvija nije u tome da se stvari bilo pozitivnom bilo u negativnom smislu prikrivaju odnosno preuveličavaju. Valja nam smoći snage pogledati stvarnosti u oči i možda ćemo upravo u tome pronaći novi veliki poticaj za požrtvovniji rad. Kao prilog koji doista pokazuje određenu letargiju mladih u vjerskom životu prilažem neke rezultate ankete koja je 1998. godine provedena među studentima u Studentskom centru Sveučilišta u Zagrebu. Vjerujem da stanje nije mnogo drugačije ni među mladima koji su zaposleni ili pak jednostavno kod kuće. Duboko sam uvjeren da će naša zajednička nastojanja, u koja se ubraja i ovaj kolokvij, promijeniti pristup ponajprije samih pastoralnih djelatnika, a onda i mladih, duhovnom životu unutar župe.

PRILOG

Neki podaci iz ankete provedene 1998. godine unutar Studentskog centra Sveučilišta u Zagrebu, čiji je cilj bio utvrđivanje potreba studenata radi koncipiranja kulturnog programa Studentskog centra

Rang-lista interesa

1. Putovanja
2. Prijateljstva i poznanstva
3. Zabava i razonoda
4. Ljubav i seks
5. Škola i obrazovanje
6. Umjetnost i kultura
7. Rad i posao
8. Znanost i znanstvena dostignuća
9. Šport i športska zbivanja
10. Nacionalna prošlost i sudbina vlastite nacije
11. Tehnika i tehnička dostignuća
12. Obitelj, brak, djeca
13. Politika i politička zbivanja
- 14. Vjera i vjerski život**

Rang-lista aktivnosti u slobodno vrijeme

1. Druženje s prijateljima, mladićem/djevojkom
2. Slušanje radija

3. Slušanje rock-glazbe
4. Izlasci u kafiće
5. Čitanje dnevnih ili tjednih novina
6. Gledanje TV-a
7. Spavanje ili izležavanje
8. Izlazak u kino
9. Odlasci na zabave i tulumе
10. Odlasci u diskoklubove i dr. ples
11. Odlasci na izlete i šetnje prirodom
12. Čitanje knjiga
- 13. Odlasci u crkvu**
14. Odlasci na koncerte
15. Aktivno bavljenje športom
16. Odlasci u kazalište
17. Slušanje klasične glazbe
18. Odlasci na umjetničke izložbe
19. Odlasci na športske priredbe
20. Odlasci na javne tribine
21. Igre na sreću
22. Slušanje narodne glazbe

Sklonost književnim vrstama:

1. Svjetska i domaća klasika
2. Suvremena svjetska proza i poezija
3. Krimići
4. Suvremena domaća proza i poezija
5. Popularna znanost
6. Znanstvena fantastika
- 7. Knjige vjerske problematike**
8. Politička publicistika
9. Erotika i pornografija